

Назив предмета: **Социологија са правима грађана**

Годишњи фонд часова: **64**

Разред: **четврти**

Циљеви предмета:

- Оспособљавање ученика за живот у друштву изложеном сталним променама и изазовима које доноси развој савременог друштва;
- Развијање способности, код ученика, за улогу одговорног грађанина, за живот у демократски уређеном и хуманом друштву;
- Унапређивање ученичке способности за све облике комуникације, дијалога и исказивања аргументованог става.

ТЕМА	ЦИЉ	ИСХОДИ По завршетку теме ученик ће бити у стању да:	ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ ПО ТЕМАМА	НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА
Структура и организација друштва	<ul style="list-style-type: none"> • Упознавање са функционисањем, структуром и организацијом друштва; 	<ul style="list-style-type: none"> • схвати структуру и организацију друштва; • објасни улогу друштвених група с посебним освртом на брак и породицу; • схвати друштвену поделу рада; • објасни узроке друштвеног раслојавања; • наведе друштвене установе и друштвене организације, и да направи разлику између њих; • разликује особености сеоског и градског становништва; 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и елементи друштва; • Друштвене групе; • Брак и породица; • Друштвена подела рада; • Друштвено раслојавање; • Друштвене установе и организације; • Насеља и становништво; 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку теме ученике упознати са циљевима и исходима наставе / учења, планом рада и начинима оцењивања. <p>Облици наставе Предмет се реализује кроз следећи облик наставе:</p> <ul style="list-style-type: none"> • теоријска настава (64 часа). <p>Место реализације наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> • Теоријска настава се реализује у учионици.

<p>Држава и политика</p>	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са политиком као вештином управљања друштвом; Оспособљавање за демократско мишљење; Упознавање са функционисањем државних институција и органа власти с посебним освртом на локалну самоуправу; 	<ul style="list-style-type: none"> описе улогу политике у друштву; објасни појам, развој и облике суверености и демократије; зна државне симболе и елементе државности; разликује законодавну, извршну и судску власт; разликује удружења грађана и политичке партије; препозна идеолошке разлике партија и поделу на левицу, десницу и центар; схвати изборни поступак и конституисање скупштине и владе; разликује државне органе власти; разликује аутономију и локалну самоуправу; разуме функционисање локалне самоуправе; 	<ul style="list-style-type: none"> Сувереност; Појам и развој демократије; Политика - вештина управљања друштвом; Конститутивни елементи државе; Државни симболи; Подела власти; Организације грађана; Политичке партије; Избори; Скупштина; Државни органи власти; Аутономија; Локална самоуправа; 	<p>Препоруке за реализацију наставе</p> <ul style="list-style-type: none"> Користити актуелне примере из штампе и других медија релевантне за предмет; Користити Устав и релевантне законе у зависности од садржаја који се обрађује. <p>Оцењивање Вредновање остварености исхода вршити кроз:</p> <ul style="list-style-type: none"> праћење остварености исхода; тестове знања. <p>Оквирни број часова по темама</p> <ul style="list-style-type: none"> Структура и организација друштва (12 часова); Држава и политика (18 часова); Устав и правна држава (11 часова); Људска права и слободе (6 часова); Култура и друштво (11 часова); Друштвене промене и развој друштва (6 часова).
<p>Људска права и слободе</p>	<ul style="list-style-type: none"> Упознавање са Уставом Републике Србије, његовим историјским претечама и правосудним системом Републике Србије; 	<ul style="list-style-type: none"> схвати значај устава као највишег правног акта; разликује устав од закона; направи преглед развоја уставности у Србији; разликује уставност и законитост; уочи значај владавине права и правне државе; зна основне одредбе Устава Републике Србије; схвати функционисање правосудног система Републике Србије; разликује врсте судских поступака; 	<ul style="list-style-type: none"> Значење појма устав; Историјски развој уставности; Врсте устава; Уставност и законитост; Владавина права – правна држава; Устав Републике Србије; Правосудни систем Републике Србије (судова и тужилаштва); Мрежа судова у Републици Србији: <ul style="list-style-type: none"> - Врховни касациони суд; - Виши суд; - Апелациони суд; - Основни суд. Судски поступци; 	

Устав и правна држава	<ul style="list-style-type: none"> • Богаћење знања о људским правима и слободама, и о улози појединца у друштвеном и политичком животу; 	<ul style="list-style-type: none"> • схвати људска права и слободе, и свој положај у друштву; • зна на који начин се штите права и слободе грађана; 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам грађанина и његове обавезе и права; • Лична права и слободе грађана; • Политичка права и слободе грађана; • Економска права и слободе грађана; • Породично право; • Остала права и слободе грађана; • Заштита права и слобода грађана; 	
Култура и друштво	<ul style="list-style-type: none"> • Развијање знања о културним тековинама; 	<ul style="list-style-type: none"> • уочи разлику и сличности између културе и цивилизације; • схвати настанак религије и религијског мишљења; • идентификује монотеистичке религије и да објасни специфичности хришћанства; • разликује обичај и морал ; • схвати разлику између уметности, масовне културе, подкултуре, шунда и кича; 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам културе и цивилизације; • Религија; • Настанак религијског мишљења; • Монотеистичке религије; • Хришћанство; • Обичај и морал; • Уметност; • Масовна култура; 	
Друштвене промене и развој друштва	<ul style="list-style-type: none"> • Оспособљавање за живот у друштву изложеном сталним променама и изазовима које доноси развој савременог друштва; • Стицање знања о хоризонталној и вертикалној покретљивости друштва. 	<ul style="list-style-type: none"> • идентификује друштвене промене; • зна основне карактеристике хоризонталне и вертикалне покретљивости; • препозна друштвени развој; • формира став према савременим тенденцијама у развоју глобалног друштва. 	<ul style="list-style-type: none"> • Појам и врсте друштвених промена; • Друштвена покретљивост; • Друштвени развој. 	

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ ПРЕДМЕТИМА / МОДУЛИМА

1. Историја